

Jyllands Posten 18. maj 2009

Professor: Overbefolkning er det største klimaproblem

Af Lars From

Antallet af mennesker i verden er i virkeligheden klodens allerstørste klimaproblem, mener professor Kaj Sand-Jensen.

Glem for et øjeblik lavenergipærer, energiskove, politisk ukorrekte flyrejser og kritik af kulfyrede kraftværker.

Mens politikere, forskere og miljøorganisationer konstant fortæller os, at klodens klima er alvorlig truet af de rige landes udledning af drivhusgasser, så anskuer professor Kaj Sand-Jensen fra Ferskvandsbiologisk Laboratorium ved Københavns Universitet klimaproblemet noget anderledes:

»De to helt fundamentale problemer, for klodens klima er i virkeligheden antallet af mennesker på Jorden og vores velfærd,« lyder det fra Kaj Sand-Jensen.

»Det styrende problem er befolkningstilvæksten. Men det er tabu at tale om. Presset på både klimaet og klodens ressourcer i øvrigt fortsætter med at stige, fordi befolkningen vokser, og nu har passeret 6,5 milliarder mennesker. Samtidig vil vi alle konstant have mere velfærd, og et land som Kina regner med at tredoble sit energiforbrug de næste 20 år,« konstaterer den danske professor, der af mange nok vil blive betragtet som en lidt gammeldags "miljøhippie".

»Man har heller ikke måttet sige, at kinesernes et-barns politik har været fornuftig. Den har sparet verden for 600 millioner mennesker og ført Kina fra at være et uland til at blive en stormagt. Samtidig har vi set Indien gå den modsatte vej, fra at være 270 millioner mennesker, da landet i 1947 blev selvstændigt, til i dag at have flere end 1,1 milliard indbyggere.«

Begejstret for naturen

Kaj Sand-Jensen, der er født og opvokset i Nordjylland og har slidt mange par gummistøvler op i Store Vildmose og langs Limfjorden, er begejstret for naturen og den stilhed, man finder her. Samtidig mener han, at vi også i Danmark har ladet udviklingen presse naturen - igen med antallet af mennesker som en væsentlig faktor.

»Vi ville ingen miljøproblemer have i Danmark, hvis vi kun var en million mennesker. Det er antallet af mennesker og forbruget af ressourcer, der er afgørende. Men det er næsten uartigt at diskutere.«

Kaj Sand-Jensen er ikke i tvivl om, at klimaforandringerne vil give problemer i fremtiden både for mennesker og natur. Men han er bekymret over, at politikerne ikke vil diskutere den afgørende drivkraft:

»I 1970'erne var man optaget af befolkningstilvæksten og fødevareproduktionen. Men nu er det som om, at man har opgivet at gøre noget ved befolkningstilvæksten. Samtidig virker det som om, at politikerne ligefrem bruger klimaet som en bekvem afledningsmanøvre for ikke at tale om mere alvorlige problemer,« lyder det fra Kaj Sand-Jensen, der ellers godt kunne have en personlig interesse i, at den politiske fokus på klimaforandringerne blev endnu større, fordi det kunne øge bevillingerne til hans daglige arbejde med især søer, åer og vandløb.

Mangel på naturarealer

Der er da også problemer med naturen og behov for at gøre meget mere ved dem, mener den 59-årige professor.

»Det er dog ikke de stigende temperaturer, der er det største problem i Danmark, men manglen på naturarealer og den alt for høje belastning med næringsstoffer,« mener han.

Samtidig kritiserer han regeringens og landbrugets planer om - i klimasagens hellige navn - at ville plante en betydelig del af de danske vådområder til med energipil.

»Det er rent pjank, når man nu vil til at lave energiskove. CO₂-besparelsen hænger slet ikke sammen. Tværtimod vil det true 15 års indsats for at rense vores vandmiljø for kvælstof og fosfor, fordi man vil dyrke energipil ved hjælp af kunstgødning og helt uden naturindhold. Derfor hænger regnestykket ikke sammen, når vi sammenligner med hvad det koster i kroner og ekstra CO₂-udledning at fjerne næringsstofferne fra spildevandsanlæggene. Det ville give en større gevinst for biodiversiteten, menneskers oplevelse og den naturlige CO₂-fjernelse, hvis man overgav vådområderne til naturen,« mener Kaj Sand-Jensen.

Biogasanlæg

Han har heller ikke meget fidus til ideen om, at der nu skal ofres milliarder af kroner på at bygge biogasanlæg til behandling af gyllen fra de danske svin.

»Det tilskud, der skal til for at gøre driften rentabel, vil gøre biogassen alt for dyr. Det er en u hensigtsmæssig måde at gøre noget for klimaet.«

Kaj Sand-Jensen håber, at finanskrisen kan få en positiv og dæmpende indvirkning på vores forbrug og få os til at satse på bæredygtighed frem for enøjlet vækst.

»Hvis finanskrisen og manglen på penge kunne betyde et lidt andet syn på tingene, ville det være lykkeligt.«